

Кімната для печалі

КУПИТИ

Про книгу

Збірка сюжетно не пов'язаних між собою оповідань Андрія Любки, які, однак, можна вважати й романом, якщо прийняти тезу, що головним героєм цього роману є самотність. Покинуті, ревниві, зовсім юні й поглинуті спогадами про вже прожите життя - усі ці люди на межі відчаю знаходять власне місце для плекання туги, кімнату для печалі, захисну мушлю. Знаходять, бо знають: саме самотність - найприродніший стан людини.

MERIDIAN CZERNOWITZ
МІЖНАРОДНА ЛІТЕРАТУРНА
КОРПОРАЦІЯ

УДК 82-3
Л 93

Любка, Андрій

**Кімната для печалі / Андрій Любка. – Чернівці :
Видавець Померанцев Святослав, 2022. – 192 с.**

ISBN 978-617-8024-07-9

«Кімната для печалі» – збірка сюжетно не пов'язаних між собою оповідань Андрія Любки, які, однак, можна вважати й романом, якщо прийняти тезу, що головним героєм цього роману є самотність. Покинуті, ревниві, зовсім юні й поглинуті спогадами про вже прожите життя – усі ці люди на межі відчаю знаходять власне місце для плекання туги, кімнату для печалі, захисну мушлю. Знаходять, бо знають: саме самотність – найприродніший стан людини.

Видання здійснено на замовлення
Міжнародної літературної
корпорації Meridian Czernowitz

Жодну частину з даного видання не можна копіювати або відтворювати в будь-якій формі без письмового дозволу видавництва.

© Видавець Померанцев Святослав, 2021

© Андрій Любка, 2016, *текст*

© Анна Стьопіна, 2016, *обкладинка*

ISBN 978-617-8024-07-9

Андрій Любка

Кімната для печалі

Видання друге

Meridian Czernowitz
2022

Жінка і сірники

Де вона тепер, ця жінка, що так карколомно змінила моє життя?

Із меланхолійної задуми мене вирвав маленький хлопчик, що ходив пляжем, пропонуючи кокоси. Я розплющив очі, одразу ж надягнув сонцезахисні окуляри, бо після години напівсонного мороку побідне світло скальпелем різало очі, кивнув головою малому, витягнув з наплічника п'ять реалів, за які й отримав свіжий кокос із трубочкою в центрі. Вмостившись під парасолькою, я пив приємний своєю прохолодою кокосовий сік і роззирався довкруг. Океан переді мною, гори на видноколі, заповнений людьми пляж, пістрявість купальників, пляжних парасольок, серфінгісти у воді, величезні кораблі, що заходять у порт, жовтизна піску і блакить неба - усе це виглядало настільки перфектно, що лише я на цій досконалій картині здавався собі зайвим. Саме мене в цьому раю не мало бути.

Ріо-де-Жанейро – місто, в якому неможливо народитися, принаймні я так думав. Бо якщо можна просто народитися і жити в Ріо, то на світі панує диявольська несправедливість. Чому хтось народжується у Виноградіві, Ізяславі чи Дніпродзержинську, а хтось – у Ріо-де-Жанейро, сама назва якого збуджує всі естетичні рецептори, а звучання нагадує джаз? І ось я тут, на пляжі Іпанема, у салативих шортах і червоній футболці, сонцезахисних окулярах, які не лише рятують від яскравого світла, а й приховують мої сумні, майже заплакані очі. Варто оглянутися – і побачиш гору Корководо з гігантською статуєю Ісуса Христа, глянути в один бік – і перед тобою виростає палац Іпанема, набережна, що закінчується маяком, в інший бік – побачиш золотистий пляж із красунями всіх можливих відтінків шкіри, перед себе – і дивишся на Атлантичний океан, безмір якого заспокоює і гіпнотизує. Але я не дивлюся на все це, хтось невидимий, чи радше Невидимий, кепкує з мене, бо тут на цьому шезлонгу під парасолькою перебуває лише фізичний я, натомість всі мої думки далеко звідси, і не лише географічно, бо вони – в минулому. От варто було подолати 10 тисяч кілометрів, перелетіти океан і опинитися на іншому континенті, у найкращому місті світу, щоб зажу-

ритися і раптово зробитися ліричним, ніжним, як перша молоденька зелена травичка? Приблизно про це мене вже п'ятий день поспіль і запитують друзі.

– Хочеш віскі – пий, кокаїн, мулатки, танці до ранку, купання в океані, коли, запалюючи горизонт і розливаючи повітрям помаранчевий фреш, заходить сонце, вечірki, концерти, прогулянки ботанічним садом, секс, відвідування історичних пам'яток, музеї, морепродукти і смажене м'ясо, триста різновидів фруктів – бери все від цього життя, від цього міста, від Бразилії, від Ріо-де-Жанейро, від нашої компанії й твоєї молодості, користуйся нарешті, не похнюплюй носа, ну що з тобою? – питав мене вчора на дискотеці мій приятель Рікардо, бразильський поет, який і запросив мене сюди, в цю країну за десять тисяч кілометрів від дому. А я сидів поруч і байдуже оглядав веселу і різнобарвну публіку, заколисував свою апатію довгим поглядом на дно склянки з віскі, всього лише третьої сьогодні, за всю ніч. Мені не хотілося нічого. Вся активність, кайф, радість і смуток розгортали драму всередині мене, і я нікого не хотів туди впускати.

Зрештою я не жалкую, що мої бразильські канікули виявилися не аж такими веселими, як

заповідалися. Адже це були ті два тижні, що їх я – о'кей, хай навіть подумки – провів із нею. Жінкою, завдяки якій я тут опинився і яку не можу забути вже стільки років. І вартувало з віконця літака побачити порізану лінію пляжу біля Ріо, як одразу на мене звалилися спогади, а всередині щось таким маленьким їжачком закололо-заболіло, аж захотілося чимдуж бігти до каси і купувати зворотні квитки, повертатися в Європу, негайно розшукувати ту жінку, яку я не бачив уже п'ять років і яка так змінила мене і моє життя. Це вона кілька днів тому мала вийти з літака і побачити Ріо-де-Жанейро, вона мала бути тут, насолоджуватися океаном, пляжем, людьми, небом, запахом і смаками, вона все це заслужила, не я.

Ми познайомилися у Варшаві, у 2010 році. Пам'ятаю, був похмурий і досить прохолодний травневий день. Я з самого ранку бігав у якихось чергових безглузких справах, тож коли по обіді видалася вільна хвилина, купив собі бургер і морквяний сік, щоб хоч якось перекусити. Вмостився на лавці у скверіку неподалік і заходився їсти, а правдивіше – поглинати їжу. Скверик навколо невеличкого фонтана був затишним і зручним, бо розташовувався за дві хвилини від великої транспортної розв'язки, де я планував

сісти на автобус, що довів би мене до якогось нового безглузлого пункту призначення, де я б далі залагоджував нікому, навіть мені, не потрібні справи. Але того дня на жоден автобус я так і не сів.

Усе через неї – жінку, яка сиділа на лавці навпроти. У скверику було сім лавок, але зовсім не було людей. Мабуть, через похмуру погоду. Це мене влаштовувало, бо я не дуже люблю, коли хтось дивиться, як я їм. Не встиг я всістися й почати жувати, як у скверику з'явилася жінка, що зайняла місце навпроти, тож я міг її розглядати крізь мляві бризки фонтана. Хоча перебільшенням є стверджувати, ніби я розглядав її: жінка вдягнена була у чорний хіджаб, що лише навколо голови змінювався білою хусткою. Тобто я бачив лише її очі, навіть кольору яких розрізнити здалеку не міг, але все ж було ясно, що погляд у неї живий і швидкий, а лінія брів показувала, що це гарна жінка.

Ті кілька хвилин, упродовж яких я їв, розвагою для мене були роздуми про вік жінки навпроти. Хіджаб, за мусульманськими приписами, має повністю закривати тіло, приховувати жінку й навіть її обриси від чоловіка, щоб не викликати в нього грішних думок. Що ж, мушу визнати: такий одяг добре виконує свою функцію. Висновок, що я міг його з певністю зробити,

це те, що незнайомка досить низенька й тендітна, але вже навіть її фігуру розгледіти я не міг. Цілком можливо, що під хіджабом була талія моделі чи живіт вагітної. Вік визначити теж було важкувато, бо хоч очі й виглядали жвавими і свіжими, такий погляд може мати навіть пенсіонер – людські очі виражають стан духу, а не тіла. Наприклад, якби хтось завдав собі клопоту визначити мій вік по очах у Бразилії, то без сумнівів записав би мене в незабарні мерці – таку всесвітню тугу випромінював мій погляд.

Я вже збирвся йти, коли жінка раптом підвелася й попрямувала в мій бік. виявилось, що в руках у неї мапа Варшави. Вона несміливо, тихим і – як мені здалося – застрашеним голосом запитала, чи розмовляю я англійською. Про людей з таким голосом кажуть, що вони просять вибачення за те, що живуть. Я відповів ствердно й одразу ж запитав про мету її пошуків. Мусульманка розгорнула переді мною свою мапу і пальчиком вказала на ній місце, в якому ми знаходились. Руки, на відміну від очей чи обличчя загалом, майже ніколи не брешуть. Я дивився нібито на карту, але насправді розглядав долоню жінки. Така шкіра може бути лише у дівчини, молодій дівчині. Від вісімнадцяти до двадцяти п'яти – подумки

встановив я її вік. Жінка ще ближче нахилилася до мене й далі щось белькотіла англійською, поки я уважно внюхувався в неї. Вона пахла свіжістю, щойно випраною і випрасуваною сорочкою, яку вивісили сушитися на вітрі. У її пахощах не було жодного сліду хімії, ніяких натяків на парфуми чи шампунь, вона просто пахла чистим і свіжим тілом молодої жінки, а воно, як відомо, пахне бузковим цвітом після грози.

– То, може, ви знаєте, де це? – запитала вона англійською, в якій «ви» і «ти» є одним і тим же словом, тож шанобливе звертання радше вигадав я собі сам, бо до дистанції й офіціозу спонукав її вигляд.

– А що саме ви шукаєте? – довелося мені визнати, що слухав я її не зовсім уважно.

– Управління в справах іноземців, – проказала вона англійською, а потім те ж повторила ламаною польською: – Ужонд до справ cudzozemcuv, ulica Długa.

– О, я знаю де це, це зовсім поруч, – радісно відповів я.

– Так, я розумію, що поруч, але сама вже добрячих сорок хвилин кружляю тут, а натрапити на потрібне місце ніяк не можу! – розпачливо розвела вона руки.

– То я вас проведу, не проблема! – допетрав я, що поміч іноземці в чужому місті буде незайвою.

Що спонукало мене забити на власні справи й піти разом із незнайомкою в хіджабі у протилежний до потрібного мені бік? Її запах, білість і тендітність рук чи сама незвичність ситуації, бо ж уперше в житті я розмовляв із жінкою в мусульманському одязі. Я знав, що культура забороняє мусульманкам не лише першими починати розмову з чоловіком, але й взагалі розмовляти з незнайомцями. Значить, допомога таки справді була їй потрібна.

Семихвилинний шлях до управління я використав для розмови. По-перше, запитав її про мету походу в цю бюрократичну установу. Вона, звісно, йшла туди по документ на право проживання в Польщі. Наступним було запитання про рід занять – вона виявилася студенткою. Потім я запитав її про батьківщину. Дівчина назвала Іран.

– Ну, раз я тепер про тебе майже все знаю, то назви вже й своє ім'я! – сказав я, дивлячись уже трішки знайомій незнайомці просто в очі.

– Сімін, – відповіла дівчина, і мені здалося, що вона усміхнулася, хоч я й бачив тільки очі. Вони усміхалися точно.

– Гарне ім'я! А мене звать Андрій, я з України, – сказав я й простягнув руку, але дівчина її не потиснула.

– Нам заборонено торкатися чужих чоловіків, – пояснила Сімін.

Я хотів пожартувати, мовляв, зовсім я і не чужий, а близький і теплий, але прикусив язика, бо не знав, як на такі дотепи реагуватиме мусульманка. Тим часом ми дійшли до будівлі Управління в справах іноземців. Прощатися з Сімін мені не хотілося, тому я запитав:

– Може, потрібна ще якась допомога? Давай я знайду з тобою, може, доведеться щось перекласти польською чи розшукати потрібний кабінет, – запропонував я англійською, щасливою мовою, в якій «ти» і «ви» є одним і тим же словом, тож я вважав, що звертаюся до дівчини на ти, а вона, мабуть, що на ви.

– Я буду вдячна, – Сімін опустила очі додолу й схилила голову, наче на знак подяки.

Виявилося, що моя пропозиція була не позбавлена сенсу: навіть я зі своєю вільною польською шукав потрібний кабінет серед десятків інших добрячих п'ятнадцять хвилин. Опинившись нарешті перед ним, ми виявили там чергу. Іншим разом вона одразу б мене роздратувала, але тоді я втішився, бо черга дарувала можливість ще мінімум півгодини побалакати. Я довідався, що у Варшаві Сімін вивчає міжнародне торгове право, її

батько – великий іранський підприємець, це він вирішив відправити доньку на навчання і навіть обрав за неї факультет, бо хоче, щоб вона після студій працювала у його компанії. Як наголосила дівчина, це досить нетипова ситуація, коли жінці з їхньої культури дозволяють учитися, та ще й за кордоном; річ у тому, що її тато дуже сучасний і ліберальний, він сам вчився колись у Мадриді. Польщу ж він вибрав через те, що тут міститься його дочірна компанія, директор якої пообіцяв опікуватися дівчиною.

– До свого сорому мушу визнати, що я дуже мало знаю про Іран, – замислено проказав я, – мені відомо, що це дуже стара, кількатисячолітня культура, що це ісламська держава, шейхи, нафта, пустелі і тероризм, здається. От і все.

– Це зовсім не мало, – відповіла Сімін. – Більшість людей взагалі плутають Іран з Іраком і з перших слів починають співчувати з приводу війни і запевняти, що теж не люблять Буша й американців загалом.

– А ти носиш хіджаб тут, у Польщі, бо вважаєш, що так правильно чи це батько змушує?

– Хіджаб у нас називається чадрую. Чадру я ношу, бо вважаю, що так правильно. Щоправда, на заняттях мені доводиться знімати її, бо так ви-

магає польське законодавство, але на вулиці мені комфортніше закривати обличчя.

– То можеш відкрити його зараз, це ж громадська установа?

– Можу, чому ні, – відповіла Сімін і легким рухом прибрала тканину з голови.

Добре, що мені вдалося опанувати себе й не ахнути, бо дівчина виявилася вражаюче вродливою. Чорні глибокі очі, ідеально пропорційне обличчя, темнуватий колір шкіри, пухкі губи, а в сумі – аристократична красуня. Її краса була не такою, яку хочеться взяти і посмакувати, а такою, що її хочеться обійняти і захищати від усього зла на цьому світі. Щось чисте й дитинне було в ній.

– Без чадри тобі краще, але якби я був твоїм чоловіком, то волів би, щоб ти ходила в чадрі і ніхто не бачив цю небесну красу, а то довелося б мені ревнувати, – сказав я правду.

– Бачиш, ви, чоловіки, скрізь однакові, незалежно від культури, материка й релігії. Хочете привласнити жінку, боїтеся конкуренції й вимагаєте, щоб дружина на людях виглядала святенницею, а вдома – була розкутою й готовою виконувати всі ваші грішні й передбачувані бажання, – висміхнулася вона.

Коли черга дійшла нарешті до нас, я виявився зайвим, бо пані в кабінеті вільно розмовляла

Кінець безкоштовного
уривку. Щоби читати далі,
придбайте, будь ласка,
повну версію книги.

ridmi
ТВІЙ УЛЮБЛЕНИЙ КНИЖКОВИЙ

КУПИТИ